

Regelink
Ecologie & Landschap

Soortgerichtonderzoek

Gebiedsontwikkeling Lozerweg 74, Weert

In het kader van de Wet natuurbescherming

Colofon

Tekst, foto's en samenstelling	Rik Schreurs
In opdracht van	ARK Natuur Ontwikkeling
Naam opdrachtgever	G. van den Oetelaar
Rapportnummer	RA17172-01
Status rapport	Definitief
Datum oplevering rapport	14 november 2017
Aantal pagina's	51
Collegiale toets	P.T. Twisk
Wijze van citeren	Schreurs, Rik , 2017. Gebiedsontwikkeling Lozerweg 74, Weert. Rapport RA17172-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Regelink
Ecologie & Landschap

Regelink Ecologie & Landschap

Papenweg 5

6261 NE Mheer

085-7737676

info@regelink.net

www.regelink.net

Lid Netwerk Groene Bureaus

Inhoudsopgave

1. Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Doel	6
1.3 Leeswijzer	6
2. Werkwijze en inspanning	7
2.1 Levendbarende hagedis en Alpenwatersalamander	9
2.2 Sperwer	9
2.3 Boomvalk	9
2.4 Ransuil	9
2.5 Kerkuil	10
2.6 Eekhoorn	10
2.7 Steenmarter en boommarter	10
2.8 Vleermuizen	10
2.9 Vermiljoenkever	11
2.10 Volledigheid inventarisatie	11
3. Omschrijving plangebied	12
3.1 Ligging	12
3.2 Beschrijving	12
3.3 Aanwezige ecotopen	12
4. Resultaten	14
4.1 Levendbarende hagedis	14
4.2 Alpenwatersalamander	14
4.3 Sperwer	14
4.4 Boomvalk	14
4.5 Ransuil	14
4.6 Kerkuil	15
4.7 Bosuil	15
4.8 Havik	15
4.9 Buizerd	15

4.10	Rode eekhoorn	15
4.11	Steenmarter en boommarter	16
4.12	Vermiljoenkever	16
4.13	Vleermuizen	16
5.	Ingreep	22
5.1	Werkzaamheden	22
5.2	Mogelijke storingsfactoren	22
6.	Toetsing aan de Wet natuurbescherming	23
6.1	Levendbarende hagedis	23
6.2	Alpenwatersalamander	23
6.3	Roofvogels en uilen	24
6.4	Rode eekhoorn	25
6.5	Steenmarter	26
6.6	Boommarter	26
6.7	Vermiljoenkever	27
6.8	Vleermuizen	27
7.	Conclusies en aanbevelingen	29
7.1	Conclusies	29
7.2	Aanbevelingen	30
8.	Bronnen	32
8.1	Literatuur	32
8.2	Websites	33
Bijlage 1.	Foto-impressie	34
Bijlage 2.	Waarnemingskaarten	41
Bijlage 3.	Wet- en regelgeving	48
8.3	Wet natuurbescherming	48
8.4	Natuurnetwerk Nederland	51
8.5	Wet dieren	52

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

ARK Natuurontwikkeling wil het bedrijfsperceel van straalbedrijf Cuijpers, gelegen aan de Lozerweg 74 in Weert, en delen van aangrenzende percelen saneren en inrichten als natuurterrein.

Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om voordat deze ingreep wordt voortgezet onderzoek te doen naar de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)) en het eventueel voorkomen van beschermde flora en fauna.

Een ecologische potentie-inschatting van bureau Regelink Ecologie & Landschap (Schreurs, R, 2017) wees uit dat in het plangebied nader onderzoek naar de kerkuil, sperwer, boomvalk, ransuil, vleermuizen, steenmarter, boommarter, eekhoorn, levendbarende hagedis, Alpenwatersalamander en de vermiljoenkever moet plaatsvinden.

1.2 Doel

Het uitgevoerde onderzoek heeft tot doel de volgende vragen te beantwoorden:

- Komen de levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*) en Alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*) voor in het plangebied?
- Zijn er jaarrond beschermde nesten van vogels aanwezig in het plangebied?
- Komen de sperwer (*Accipiter nisus*), boomvalk (*Falco subbuteo*) en de ransuil (*Asio otus*) voor in het plangebied?
- Komen de eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*) en de boommarter (*Martes martes*) voor in het plangebied?
- Komt de vermiljoenkever (*Cucujus cinnaberinus*) voor in het plangebied?
- Welke soorten vleermuizen komen voor in het plangebied?
- Welke functies heeft het plangebied voor de aanwezige beschermde soorten?
- Houdt het uitvoeren van de ingreep een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming in?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden werkwijze en inspanning beschreven, hoofdstuk 2.10 beschrijft het plangebied. In hoofdstuk 3.1 worden de resultaten van de onderzoeken gepresenteerd. De ingreep wordt in hoofdstuk 0 omschreven. Vervolgens zijn de mogelijke effecten van de ingreep getoetst aan de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 5.1). In hoofdstuk 7 volgen de conclusies en aanbevelingen. Ten slotte is een korte literatuurlijst opgenomen (hoofdstuk 8).

Bij het opstellen van deze rapportage is uitgegaan van de definities zoals aanwezig op de website van Regelink Ecologie & Landschap¹.

2. Werkwijze en inspanning

In de periode van 10 april 2017 tot 28 september 2017 werd het plangebied door R. Schreurs geïnventariseerd op beschermde plant- en diersoorten. De vleermuisonderzoeken tijdens de kraamperiode zijn uitgevoerd door R. Schreurs en P. Twisk. De toegepaste onderzoeksmethoden worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Tijdens alle bezoeken waren de weersomstandigheden geschikt voor het inventariseren van de betreffende soort(groep) (tabel 1).

Tabel 1. Datum en tijdstip van en weersomstandigheden tijdens de inventarisaties.

Datum	Periode	Type onderzoek	Weersomstandigheden
10-4-2017	ochtend	Sperwer, ransuil, kerkuil	13°C, zwaar bewolkt, droog, 2 Bft
10-4-2017	ochtend	Levendbarende hagedis	13°C, zwaar bewolkt, droog, 2 Bft
10-4-2017	middag	Alpenwatersalamander	13°C, zwaar bewolkt, droog, 2 Bft
18-4-2017	ochtend	Sperwer, ransuil, kerkuil	10°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
26-4-2017	ochtend	Sperwer, ransuil, kerkuil	12°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
26-4-2017	ochtend	Rode eekhoorn	12°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
26-4-2017	ochtend	Vermiljoenkever	12°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
26-4-2017	middag	Cameravallen plaatsen	12°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
8-5-2017	ochtend	Boomvalk, sperwer, ransuil, kerkuil	13°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
8-5-2017	ochtend	Rode eekhoorn	13°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
8-5-2017	middag	Cameravallen uitlezen	13°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
16-5-2017	ochtend	Levendbarende hagedis	20°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
16-5-2017	middag	Vermiljoenkever	20°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
16-5-2017	21.00 – 0.00	Vleermuizen	20°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
16-5-2017	avond/nacht	Ransuil, kerkuil	20°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
23-5-2017	ochtend	Sperwer, boomvalk	21°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft

¹ <http://www.regelink.net/kenniscentrum/definities-vleermuizenonderzoek/>

23-5-2017	ochtend	Levendbarende hagedis	21°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
23-5-2017	middag	Vermiljoenkever	23°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
23-5-2017	middag	Alpenwatersalamander	23°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
29-5-2017	ochtend	Levendbarende hagedis	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
29-5-2017	ochtend	Vermiljoenkever	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
19-6-2017	ochtend	Sperwer, boomvalk	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
19-6-2017	ochtend	Levendbarende hagedis	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
19-6-2017	ochtend	Alpenwatersalamander	24°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
20-6-2017	3.00 – 5.30	Vleermuizen	17°C, onbewolkt, droog, 0 Bft
20-6-2017	nacht/ochtend	Ransuil, kerkuil	17°C, onbewolkt, droog, 0 Bft
26-6-2017	Ochtend	Vermiljoenkever	18°C, onbewolkt, droog, 2 Bft
5-7-2017	Ochtend	Levendbarende hagedis	20°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
5-7-2017	Ochtend	Alpenwatersalamander	23°C, licht bewolkt, droog, 1 Bft
4-9-2017	22.00 – 0.00	Vleermuizen	17°C, zwaar bewolkt, droog, 1 Bft
4-9-2017	22.00 – 0.00	Uilen	17°C, zwaar bewolkt, droog, 1 Bft
12-9-2017	22.00 - 0.00	Vleermuizen	16°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
12-9-2017	22.00 - 0.00	Uilen	16°C, licht bewolkt, droog, 2 Bft
21-9-2017	ochtend	Levendbarende hagedis	14°C, onbewolkt, droog, 0 Bft
28-9-2017	0.00 – 2.00	Vleermuizen	15°C, zwaar bewolkt, droog, 1 Bft

De inventarisaties werden postend en lopend uitgevoerd. Het plangebied en het omliggende gebied werden eenentwintig keer volledig doorkruist. De vleermuisinventarisaties tijdens de kraamperiode werden door twee vleermuisdeskundigen gelijktijdig uitgevoerd i.v.m. de grootte van het plangebied. Hierbij werd het plangebied verdeeld in twee deelgebieden.

2.1 Levendbarende hagedis en Alpenwatersalamander

2.1.1 Levendbarende hagedis

Als onderdeel van het reptielenonderzoek naar de levendbarende hagedis werd de plaatjesmethode toegepast. Hierbij worden verspreid door het plangebied raaien met tapijttegels neergelegd (zie bijlage 3). Onder deze tapijttegels kruipen levendbarende hagedissen weg. Daarnaast worden levendbarende hagedissen vaak op de tapijttegels aangetroffen. Zij gebruiken deze om snel op te kunnen warmen.

Het voorkomen van de levendbarende hagedis is vastgesteld door zicht- en auditieve waarnemingen tijdens terreinbezoeken. De voor de levendbarende hagedis potentieel geschikte delen van het plangebied zijn zeven keer geïnterviewd (tabel 1). Drie bezoeken vonden plaats in mei. In de maand mei kan de levendbarende hagedis zonnend worden aangetroffen. In de ochtend warmen de hagedissen zich op in de zon en zijn ze goed zichtbaar. Tevens planten de dieren zich voort in mei en zijn ze in deze maand dus het meest actief. Omdat bij de levendbarende hagedis seizoenmigratie kan optreden werden ook vier bezoeken op andere momenten in het jaar uitgevoerd.

De inventarisaties zijn uitgevoerd op de momenten dat de hagedissen zich opwarmen: tussen 9.00 uur en 12.00 uur 's morgens op dagen met zonnig weer en een windkracht van minder dan 5 Beaufort.

2.1.2 Alpenwatersalamander

Naast de levendbarende hagedis kunnen soms ook amfibieën onder de tapijttegels worden aangetroffen. Het onderzoek naar het voorkomen van de Alpenwatersalamander (*Ichtyosaura alpestris*) binnen het plangebied is daarom deels gecombineerd met het reptielenonderzoek.

Daarnaast is buiten de voortplantingsperiode in de bosranden naar de Alpenwatersalamander gezocht onder liggend dood hout en achter boomschors van liggend stamhout. Het onderzoek is ook gecombineerd met het onderzoek naar de vermiljoenkever.

2.2 Sperwer

Het voorkomen van de sperwer werd vastgesteld middels zicht- en geluidswaarnemingen tijdens veldbezoeken. Er zijn in de periode april 2017 – juli 2017 vijf gerichte inventarisaties uitgevoerd met een minimale tussenpose van tien dagen. Er werd gelet op sporen, nest-indicerend gedrag, aanwezige nesten en bedelende jongen.

2.3 Boomvalk

Het voorkomen van de boomvalk werd vastgesteld middels zicht- en geluidswaarnemingen tijdens veldbezoeken. Er zijn in de periode mei 2017 – juli 2017 drie gerichte inventarisaties uitgevoerd. Er werd gelet op sporen, nest-indicerend gedrag, aanwezige nesten en bedelende jongen.

2.4 Ransuil

Het voorkomen van de ransuil werd vastgesteld middels zicht- en geluidswaarnemingen tijdens veldbezoeken. Er zijn in de periode april 2017 – september 2017 acht gerichte inventarisaties

uitgevoerd. Er werd gelet op aanwezige nesten, sporen, nest-indicerend gedrag, roepende/zingende dieren en bedelende jongen.

2.5 Kerkuil

Het voorkomen van de kerkuil werd vastgesteld middels zicht- en geluidswaarnemingen tijdens veldbezoeken. Er zijn in de periode april 2017 – september 2017 acht gerichte inventarisaties uitgevoerd. Er werd gelet op aanwezige nesten, sporen, nest-indicerend gedrag, roepende/zingende dieren en bedelende jongen.

2.6 Eekhoorn

Het voorkomen van de eekhoorn werd vastgesteld middels zichtwaarnemingen tijdens veldbezoeken in de periode april 2017 – september 2017. Er werd gelet op de aanwezigheid van eekhoorns, nesten en verse vraatsporen. Het onderzoek naar de eekhoorn is gecombineerd met het onderzoek naar de sperwer, boomvalk, steenmarter en boommarter.

2.7 Steenmarter en boommarter

Het voorkomen van de steenmarter en boommarter werd vastgesteld middels visuele waarnemingen van dieren tijdens veldbezoeken in de avond. Ook zijn wildcamera's ingezet. Het onderzoek naar sporen is gecombineerd met de andere onderzoeken die overdag zijn uitgevoerd.

2.8 Vleermuizen

Vleermuizen zijn tijdens de veldbezoeken op grond van geluid en zicht geïnventariseerd. Met behulp van een heterodyne batdetector met opname- en vertragingfunctie (type: Petterson D240x) werd de echolocatie die vleermuizen uitzenden hoorbaar gemaakt voor mensen.

Wanneer de soort op grond van frequentie, klank en ritme niet met zekerheid kon worden bepaald, werd een opname gemaakt met een extern opnameapparaat (type: Roland Edirol R09H). Met behulp van het computerprogramma Batsound werden de opnamen nader geanalyseerd. Hierbij werden de criteria zoals beschreven door Arjan Boonman (www.batecho.eu) toegepast. Voor sociale geluiden van vleermuizen werd gebruik gemaakt van Middleton, 2014 en Pfalzer, 2002. Door daarnaast zoveel mogelijk visueel waar te nemen werd de determinatie geverifieerd en werd het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld.

Gedurende het voorjaar (tussen mei en augustus) werden de bezoeken direct vanaf zonsondergang tot twee uur na zonsondergang of vanaf twee uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst uitgevoerd. Door de grootte van het plangebied zijn in deze periode de onderzoeken naar paarverblijfplaatsen gelijktijdig door twee vleermuisdeskundigen uitgevoerd.

Gedurende de nazomer (augustus tot oktober) werden de bezoeken tussen een uur na zonsondergang en een uur voor zonsopkomst uitgevoerd. In deze periode werd minimaal twee uur geïnventariseerd.

De inventarisaties werden postend en lopend uitgevoerd. Het plangebied en het omliggende gebied werden meerdere keren doorkruist.

2.9 Vermiljoenkever

Het in het plangebied aanwezige dode stamhout en mogelijk geschikte broedbomen zijn in de periode april 2017 – juli 2017 gemonitord op de aanwezigheid van exemplaren en sporen van de vermiljoenkever. Tijdens de eerste inventarisatieronde is er in het plangebied gezocht naar voor de vermiljoenkever geschikt habitat, dat bestaat uit dood stamhout (zomereik en populier ssp) op een vochtige bosbodem. Vervolgens zijn tijdens gunstige weersomstandigheden in vier veldbezoeken de geschikte locaties op zicht geïnventariseerd. Ook zijn hierbij enkele stammen licht ontschorst om exemplaren of sporen van de vermiljoenkever te ontdekken.

2.10 Volledigheid inventarisatie

Het onderzoek naar roofvogels en uilen is uitgevoerd volgens de richtlijnen die voor de betreffende soorten zijn opgenomen in de 'Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek' (van Dijk, A.J. & Boele, A., 2011).

De vleermuisinventarisatie is uitgevoerd volgens het Vleermuisprotocol 2017 zoals vastgesteld door de Gegevensautoriteit Natuur.

De inventarisatie naar de levendbarende hagedis is uitgevoerd volgens de richtlijnen die zijn opgenomen in het 'Kennisdokument Levendbarende hagedis' (voorheen 'Soortenstandaard Levendbarende hagedis').

Voor de Alpenwatersalamander, eekhoorn, steenmarter, boommarter en de vermiljoenkever bestaan op dit moment nog geen goedgekeurde inventarisatieprotocollen of kennisdocumenten (voorheen soortenstandaards). Het onderzoek naar deze soorten is met voldoende inspanning uitgevoerd om de aanwezigheid van deze soorten en functies in het plangebied met voldoende zekerheid aan te tonen dan wel uit te sluiten. De inventarisaties zijn uitgevoerd op basis van *best professional judgement*.

De inventarisaties zijn steekproeven gebaseerd op momentopnames. Hierdoor is niet uitgesloten dat soorten en functies die niet werden waargenomen op een ander tijdstip wel aanwezig zijn. Dit is acceptabel omdat de Wet natuurbescherming een initiatiefnemer vraagt te doen wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

Met de gekozen methoden en inspanning is voldoende invulling gegeven aan artikel 1.11 (zorgplicht) van de Wet natuurbescherming. Wat betreft het vooronderzoek heeft de initiatiefnemer gedaan wat redelijkerwijs van hem verwacht kan worden.

3. Omschrijving plangebied

3.1 Ligging

Het plangebied is gelegen aan de Lozerweg in Weert, in de provincie Limburg. In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Het plangebied wordt aan de zuid- en westzijde begrensd door de berken- en elzenbroekbossen van de Kruispeel, aan de noordzijde door de Zuid-Willemsvaart, aan de oostzijde door een aantal agrarische percelen en de zandwinningsplas van de Centrale Zandwinning Weert B.V.

Figuur 1. Ligging van het plangebied, met de begrenzing in rood aangegeven. En de boomstructuren en boomopstanden in blauw aangegeven. © Dienst voor het kadaster en de openbare registers, Apeldoorn, 2017.

3.2 Beschrijving

Het plangebied omvat het bedrijfsperceel van Cuijpers Weert B.V. en een aantal extensief beheerde agrarische percelen, natuurlijk beheerde terreinen en bospercelen. De ruïne van het landhuis en bijbehorende stallen en schuren (verder in rapport 'ruïne') valt buiten de scope van de werkzaamheden en is niet nader onderzocht op de aanwezigheid van natuurwaarden.

3.3 Aanwezige ecotopen

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

Kruidige vegetaties

- droog, agrarisch grasland,
- nat, agrarisch grasland,
- droog, extensief beheerd grasland,
- nat, extensief beheerd grasland,

- droog, extensief beheerd akkerland (wildakkers),
- ruigtevegetatie hoofdzakelijk bestaande uit braam (*Rubus ssp.*).

Gebouwen en opstallen

- vervallen boerderijgebouw met bijgebouwen opgetrokken uit baksteen met pannendaken en houten betimmering,
- diverse fabriekshallen opgebouwd uit een staalconstructie met daartegen damwandprofielen en sandwichpanelen gemonteerd,
- bedrijfsgebouwen opgebouwd uit een staalconstructie, isolatieplaten en gevelbetimmering en platte dakconstructies.

Watergangen en poel

- smalle, ondiepe sloot (< 2 meter breed, < 1 meter diep),
- brede, diepe sloot (> 2 meter breed, > 1 meter diep),
- breed, diep, stilstaand water (> 2 meter breed, > 1 meter diep).

Boomstructuren en boomopstanden

Onderstaande ecotopen zijn in figuur 1 in blauw en met corresponderend nummer aangegeven.

1. clusters en relictten van oude laanstructuren van dikke zomereiken (*Quercus robur*) (diameter borsthoogte > 25 cm) met holtes,
2. bomenlaan van Amerikaanse eiken (*Quercus rubra*) (diameter borsthoogte > 25 cm), met holtes,
3. bomenlanen van berken (*Betula ssp*) (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes,
4. relictten van rijbeplantingen van Canadese populieren (*Populus x canadensis*) (diameter borsthoogte > 25 cm), met holtes,
5. aanplant van grove den (*Pinus nigra*) (diameter borsthoogte > 25 cm), zonder holtes,
6. hoog opgaand bos met een lichte ondergroei, met hoofdzakelijk de boomsoorten: Amerikaanse eik, zomereik, beuk (*Fagus sylvatica*) en fijnspar (*Picea abies*) (diameter borsthoogte > 25 cm), met holtes,
7. elzen-berkenbroekbos.

4. Resultaten

4.1 Levendbarende hagedis

Tijdens de veldbezoeken in de periode april – augustus zijn vermoedelijk exemplaren van de levendbarende hagedis gehoord (wegvluchtende dieren) binnen en net buiten het plangebied. Op 21 september zijn binnen het plangebied levendbarende hagedissen gezien (zie bijlage 1 en 2). Hierbij zijn zowel volwassen dieren aangetroffen als juveniele dieren die in het voortplantingsseizoen van 2017 zijn geboren. Op basis van deze waarnemingen kan gesteld worden dat in het plangebied een reproducerende populatie aanwezig is.

De clusters zomereiken met een ondergroei van bramen, grassen en pijpenstrootje in het westelijke deel van het plangebied vormen het leefgebied van de levendbarende hagedis (zie bijlage 1 en 2). De levendbarende hagedis is net buiten het plangebied waargenomen in het bosgebied van de Kruispeel langs de Tungelroyse beek (zie bijlage 1 en 2). Aangenomen kan worden dat het plangebied in relatie met zijn omgeving een belangrijke functie heeft als leefgebied en stapsteen voor de aanwezige populatie levendbarende hagedissen ten zuidwesten van Weert.

4.2 Alpenwatersalamander

Op 5 juli is de Alpenwatersalamander waargenomen onder boomschors van liggend dood stamhout in het elzen – berkenbroekbos in het midden van het plangebied (zie bijlage 1 en 2). Dit elzen – berkenbroekbos vormt leefgebied voor de Alpenwatersalamander. Onder de uitgelegde raaien van tapijttegels zijn geen exemplaren van de Alpenwatersalamander aangetroffen. Wel zijn exemplaren van de gewone pad (*Bufo bufo*) aangetroffen.

4.3 Sperwer

Er zijn geen exemplaren van de sperwer of nesten aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. Wel is er op 19 juni een roepend exemplaar aangetroffen in de dichte vegetatie langs de Tungelroyse beek ten zuidwesten van het plangebied (zie bijlage 2). De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de sperwer binnen het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten. Het plangebied en de omgeving wordt door de sperwer als foerageergebied gebruikt.

4.4 Boomvalk

Er zijn geen exemplaren van de boomvalk aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de boomvalk binnen het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten.

4.5 Ransuil

Er zijn geen exemplaren van de ransuil aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. De aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van de ransuil in het plangebied is redelijkerwijs uitgesloten.

4.6 Kerkuil

Tijdens het veldbezoek voor de potentie-inschatting is een roestend exemplaar van de kerkuil aangetroffen in het plangebied (Schreurs, 2017). Tijdens het soortgerichte onderzoek zijn geen exemplaren van de kerkuil aangetroffen binnen het plangebied.

Wel zijn op 18 april tegen de achterwand van een straalcabine, de meest zuidoostelijk gelegen opstal binnen het plangebied, enkele krijtsoren van de kerkuil aangetroffen (zie bijlage 1 en 2). Tijdens de hierop volgende veldbezoeken is deze plek gecontroleerd op de aanwezigheid van de kerkuil of nieuwe sporen. Deze zijn niet aangetroffen. Aangenomen kan worden dat, door het gebruik van de straalcabine (veel geluid en trillingen), de kerkuil deze opstal alleen incidenteel gebruikt als vaste rust- en verblijfplaats.

Ook zijn er braakballen van de kerkuil aangetroffen onder enkele wei-palen in de cluster zomereiken in het zuidoosten van het plangebied (zie bijlage 1).

Aangenomen kan worden dat de waarnemingen betrekking hebben op adulte dieren die in het plangebied komen foerageren of op jonge dieren die op zoek zijn naar een eigen territorium. Uit het onderzoek kan worden geconcludeerd dat het plangebied geen essentiële functie voor de kerkuil vervult.

4.7 Bosuil

Op 4 en 12 september zijn roepende bosuilenvrouwtjes gehoord. Beide waarneming zijn gedaan in de bosstrook grenzend aan de Lozerweg en de toegangsweg naar het bedrijventerrein. Vermoedelijk gaat het om hetzelfde exemplaar. Het oude loofbos en de laanstructuren binnen het plangebied vormen geschikt leefgebied voor de bosuil. Er is geen broedgeval aangetroffen in het plangebied.

4.8 Havik

Op 5 juli zijn ten westen van het plangebied een zeer recent verlaten nest, prooiresten en braakballen van de havik (*Accipiter gentilis*) aangetroffen (zie bijlage 1). Het nest ligt 115 meter buiten het plangebied (zie bijlage 2). Bij het aantreffen van het nest werden twee roepende juveniele exemplaren van de havik gehoord op ongeveer 50 meter ten noord- en zuidwesten van de nestlocatie. Aangenomen moet worden dat het plangebied een essentieel onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de havik.

4.9 Buizerd

Tijdens de veldbezoeken in de periode april – juli werden territoriale buizerds waargenomen in het plangebied of direct daarbuiten. De locatie van het bijbehorende buizerdnest is niet waargenomen in het plangebied. Aangenomen kan worden dat het buizerdnest zich in de omgeving buiten het plangebied bevindt.

4.10 Rode eekhoorn

Op 26 april is in het bos in het westelijke deel van het plangebied een rode eekhoorn waargenomen (zie bijlage 1 en 2). Op 28 april heeft een wildcamera in ditzelfde deel van het plangebied een opname van de rode eekhoorn gemaakt. Er zijn geen nesten van de rode eekhoorn waargenomen in

het plangebied. Het kan niet worden uitgesloten dat de rode eekhoorn zijn nest heeft in een boomholte of in een van de fijnsparren (*Picea abies*) die in dit deel van het plangebied staan. Door de grote hoogte, omvang en gesloten structuur van deze bomen kunnen mogelijk aanwezige nesten niet vanaf het maaiveld worden waargenomen. Het plangebied vormt leefgebied voor de rode eekhoorn.

4.11 Steenmarter en boommarter

De in het plangebied opgestelde wildcamera's hebben diverse opnames van de steenmarter gemaakt (zie bijlage 1). In de bedrijfsgebouwen zijn geen sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de steenmarter. Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van de steenmarter. Er zijn door de wildcamera's geen exemplaren van de boommarter opgenomen.

Verder zijn er door de cameravallen opnames gemaakt van het wild zwijn (*Sus scrofa*), ree (*Capreolus capreolus*), de vos (*Vulpes vulpes*), bunzing (*Mustela putorius*), rode eekhoorn en de haas (*Lepus europaeus*). Het plangebied vormt een leefgebied voor deze soorten.

4.12 Vermiljoenkever

Er zijn geen exemplaren van de vermiljoenkever aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. Er zijn ook geen verse sporen aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van de vermiljoenkever in het plangebied. De aanwezigheid van essentieel leefgebied van de vermiljoenkever is voor het plangebied redelijkerwijs uitgesloten.

4.13 Vleermuizen

Gedurende het onderzoek werden binnen het plangebied zeven soorten vleermuizen aangetroffen. Ook werden enkele vleermuizen van het genus *Myotis* waargenomen die niet nader op naam gebracht konden worden. De volgende soorten werden in het plangebied en de directe omgeving ervan vastgesteld:

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*),
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*),
- laatvlieger (*Eptesius serotinus*),
- rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*),
- gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*)
- watervleermuis (*Myotis daubentonii*),
- meervleermuis (*Myotis dasycneme*),
- *Myotis spec.*

Hieronder worden per soort de waarnemingen en functies weergegeven. Waarnemingskaarten zijn opgenomen in bijlage 1.

4.13.1 Per soort

Gewone dwergvleermuis

Tijdens de inventarisaties werd verspreid over het plangebied op 83 plaatsen een gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. De meeste waarnemingen werden gedaan langs de bosranden en opgaande groenstructuren. Er zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen aangetroffen in het plangebied. Tijdens het paarseizoen werd ook op elf plaatsen een roepend mannetje gehoord langs de westelijk gelegen bosranden en opgaande groenstructuren.

Ruige dwergvleermuis

Vooraf langs het kanaal en de zuidwestelijk gelegen bosrand met oude populieren werden ruige dwergvleermuizen foeragerend waargenomen. In totaal werd op zeventien plaatsen een ruige dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. Op 16 mei is een zomerverblijfplaats waargenomen in de Amerikaanse eikenlaan. Tijdens het paarseizoen zijn 3 roepende mannetjes gehoord. Een exemplaar riep vanuit een Canadese populier in de bosstrook langs het kanaal. Een exemplaar riep vanuit een populier in de rijbeplanting van Canadese populieren in het midden van het plangebied. Een derde exemplaar riep vanaf de zuidwestelijke hoek van de ruïne gelegen in het plangebied.

Laatvlieger

Tijdens de inventarisaties werd op zeven plaatsen een laatvlieger foeragerend waargenomen. De open plek ten zuidwesten van de ruïne werd op 4 en 12 september gebruikt om te foerageren. Het ging in beide gevallen om 1 – 2 dieren. Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de laatvlieger aangetroffen.

Rosse vleermuis

In het plangebied werd op achttien plaatsen een exemplaar van de rosse vleermuis foeragerend waargenomen. De meeste dieren werden al foeragerend waargenomen op de vliegroute langs de zuidelijk gelegen bosranden en boomstructuren. In de Amerikaanse eikenlaan is een kraamkolonie van ongeveer twintig vrouwtjes aangetroffen en een zomerverblijfplaats van ongeveer vijf dieren. Op 16 mei waren beide locaties bezet door de rosse vleermuis. De meest noordelijk gelegen zomerverblijfplaatsen in de Amerikaanse eikenlaan en in de verblijfplaats in het bosperceel waren op 12 september en op 20 juni bezet.

Gewone grootoorvleermuis

Op 20 juni werd een foeragerende gewone grootoorvleermuis waargenomen in de cluster eiken in het oostelijke deel van het plangebied. In het bosperceel grenzend aan de Amerikaanse eikenlaan is op twee locaties zwermgedrag van de soort waargenomen. Dit gedrag duidt op de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats in een boom op deze locaties. Op 12 september werd een roepende gewone grootoorvleermuis waargenomen in de Amerikaanse eikenlaan. Dit gedrag duidt op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis in een van de Amerikaanse eiken.

Watervleermuis

Tijdens de inventarisaties is vier keer een foeragerende watervleermuis aangetroffen in het plangebied, waarvan drie in de Amerikaanse eikenlaan. Buiten het plangebied zijn boven het kanaal drie foeragerende dieren aangetroffen. In het bosperceel ten westen van de Amerikaanse eikenlaan is een kraamverblijfplaats van tenminste twintig dieren aangetroffen in een spechtenhol op circa 8 meter hoogte. Op 20 juni zijn hier tijdens een ochtendronde invliegende dieren geteld. In een naastgelegen boom zijn op 5 juli enkele invliegende dieren waargenomen. Dit duidt op de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats van de soort in deze boom.

Meervleermuis

Tijdens de inventarisatie uitgevoerd op 12 september is buiten het plangebied boven het kanaal een foeragerende meervleermuis waargenomen. Waarschijnlijk gebruikt het dier het kanaal als migratieroute.

Myotis species

Op 12 september werd een foeragerende vleermuis waargenomen van het geslacht *Myotis*. Deze waarnemingen staan niet op de verspreidingskaart. Van de geluiden van deze dieren werden opnamen gemaakt, maar deze waren van onvoldoende kwaliteit om met zekerheid de soort te bepalen.

4.13.2 Per functie

Foerageergebied

In het plangebied foerageren onderstaande soorten. Aantallen zijn bepaald op basis van de waarnemingen en de analyse hiervan in het veld en expert judgement. De meervleermuis is eenmalig boven het kanaal buiten het plangebied waargenomen en wordt verder niet besproken in dit kader.

Gewone dwergvleermuis: veertig – zestig exemplaren.

Het plangebied wordt gebruikt door een groot aantal gewone dwergvleermuizen. Uit waarnemingen van passerende dieren in avond- en ochtendschemer blijkt dat ze hun verblijfplaatsen hebben ten oosten van het plangebied, in de bebouwing van Weert. Op basis van deze gegevens kan worden vastgesteld dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor deze dieren.

Ruige dwergvleermuis: vijf – tien exemplaren.

De ruige dwergvleermuis foerageert in het plangebied langs de bosranden. Gezien het kleine aantal dieren kan worden vastgesteld dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt voor de soort.

Laatvlieger: twee – drie exemplaren

De laatvlieger is in het plangebied foeragerend aangetroffen boven de open plek ten zuidwesten van de ruïne. Gezien het kleine aantal dieren kan worden vastgesteld dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt voor de soort.

Rosse vleermuis: vijf – tien exemplaren

De waargenomen dieren betreffen in hoofdzaak dieren die de in het plangebied aanwezige koloniebomen verlaten naar of terugkeren van jachtgebieden in de omgeving. In het plangebied is geen duidelijk foerageergedrag van meerdere exemplaren waargenomen tijdens de inventarisaties. De beschikbaarheid van prooidieren bepaalt het gebruik van de jachtgebieden. De rosse vleermuis is opportunistisch in het gebruik van foerageergebieden. Daarmee kan worden vastgesteld dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt voor de soort.

Gewone grootoorvleermuis: ten minste één exemplaar

De gewone grootoorvleermuis is in het plangebied één keer foeragerend aangetroffen. Deze soort is moeilijk waarneembaar met een bat-detector vanwege de zachte echolocatie. Deze dieren foerageren vooral in de directe omgeving van hun verblijfplaatsen. Daarom moet worden aangenomen dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor de soort.

Watervleermuis: vier – acht exemplaren

In het plangebied zijn enkele foeragerende watervleermuizen aangetroffen. Gezien het kleine aantal dieren kan worden vastgesteld dat het plangebied geen essentieel foerageergebied vormt voor de soort. De soort foerageert hoofdzakelijk boven wateren die buiten het plangebied liggen.

Vliegroutes

Bosrand, rijbeplanting en bomencluster

Op 16 mei en 20 juni werd een duidelijke vliegroute van de gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied. De noordelijk georiënteerde bosrand vormt, samen met de relictten uit de rijbeplanting van Canadese populieren die overgaat in de cluster zomereiken, een geschikte landschapsstructuur waarlangs de gewone dwergvleermuizen zich al foeragerend van verblijfplaats naar foerageergebied verplaatsen. Deze lijnvormige structuur in het plangebied maakt onderdeel uit van een essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis. De aanwezigheid van roepende gewone dwergvleermuizen langs deze landschapsstructuur bevestigen het belang en gebruik van deze vliegroute.

Amerikaanse eikenlaan

In de bomen die onderdeel uitmaken van de Amerikaanse eikenlaan, en in bomen die daar in de buurt staan, bevinden zich diverse vaste rust- en verblijfplaatsen van o.a. rosse vleermuis en watervleermuis. Voor de vleermuizen die deze verblijfplaatsen gebruiken vormt de laan het start- of eindpunt van de gebuikte vliegroute. Daarmee maakt de Amerikaanse eikenlaan onderdeel uit van een essentiële vliegroute in het plangebied.

Bosrand Lozerweg

De bosrand die grenst aan de Lozerweg maakt onderdeel uit van een belangrijke vliegroute voor diverse soorten vleermuizen. Zo verplaatsen gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen en laatvliegers zich al foeragerend langs de bosrand en boombeplanting langs het kanaal.

Op deze manier vormt de noordelijke rand van het plangebied in zijn geheel een essentiële vliegroute voor vleermuizen. De aanwezigheid van roepende gewone dwergvleermuizen en een ruige dwergvleermuis langs deze landschapsstructuur bevestigen het belang en gebruik van deze vliegroute.

Vaste rust- en/of verblijfplaatsen

Zomerperiode

In de zomermaanden werden negen vaste rust- en/of verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in het plangebied. Ze bevonden zich allemaal in bomen.

Rosse vleermuis

Er is een kraamverblijfplaats van ongeveer twintig vrouwtjes aangetroffen in de Amerikaanse eikenlaan. Daarnaast zijn twee zomerverblijfplaatsen in de Amerikaanse eikenlaan aangetroffen die door ongeveer vijf exemplaren van de rosse vleermuis worden gebruikt. Er is nog een derde zomerverblijfplaats van de rosse vleermuis aangetroffen in een eik in het aangrenzende bosperceel.

Watervleermuis

Tijdens de inventarisaties is een kraamverblijfplaats van de watervleermuis aangetroffen in het bosperceel ten westen van de toegangsweg. Het betreft een kraamverblijfplaats van ten minste twintig dieren. In ditzelfde bosperceel is vlakbij de kraamverblijfplaats nog een zomerverblijfplaats van de soort aangetroffen. Het betreft een zomerverblijfplaats die door enkele individuen wordt gebruikt.

Ruige dwergvleermuis

Op 16 mei is in de Amerikaanse eikenlaan een uitvliegende ruige dwergvleermuis waargenomen. Dit duidt op de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats van de soort in de laan.

Gewone grootoorvleermuis

Op 20 juni is in het bosperceel grenzend aan de Amerikaanse eikenlaan op twee locaties zwermgedrag van de gewone grootoorvleermuis waargenomen. Dit gedrag duidt op de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats in een boom op deze locaties.

Paarperiode

Tijdens de paarperiode (augustus – september) werden elf roepende mannetjes van de gewone dwergvleermuis waargenomen, drie roepende mannetjes van de ruige dwergvleermuis en een roepend mannetje van de gewone grootoorvleermuis.

Gewone dwergvleermuis

Gewone dwergvleermuizen vliegen al roepend rond om vrouwtjes naar hun paarverblijfplaats te lokken. Doordat zij hierbij door hun hele territorium vliegen is het doorgaans lastig om de exacte paarverblijfplaats te lokaliseren. Op basis van het waargenomen gedrag in het veld is daarom de ligging van de paarverblijfplaatsen geïnterpreteerd en weergegeven met een apart symbool op de waarnemingenkaart.

Ruige dwergvleermuis

Er zijn in het plangebied drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen, twee paarverblijfplaatsen in bomen en één paarverblijfplaats in de zuidwesthoek van de ruïne.

Paarverblijfplaats gewone grootoorvleermuis

Op 12 september werd een roepende gewone grootoorvleermuis waargenomen in de Amerikaanse eikenlaan. Dit gedrag duidt op de aanwezigheid van een paarverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis in een van de Amerikaanse eiken.

Winterperiode

Er zijn geen winterverblijfplaatsen in bomen aangetroffen (Schreurs, 2017).

5. Ingreep

5.1 Werkzaamheden

ARK Natuurontwikkeling is voornemens het bedrijfsperceel van straalbedrijf Cuijpers en delen van aangrenzende percelen te saneren en in te richten als natuurterrein. Om de saneringswerkzaamheden uit te kunnen voeren dienen mogelijk de aanwezige bomen gerooid te worden.

Ingrepen die in het plangebied plaatsvinden bestaan voornamelijk uit:

- opruimingswerkzaamheden; opnemen en afvoeren van in depot gezet materiaal en materieel,
- sloopwerkzaamheden; slopen van bedrijfsgebouwen en beton- en asfaltverhardingen,
- kapwerkzaamheden; verwijderen van diverse houtige gewassen en kappen van bomen,
- grondwerkzaamheden; ontgraven halfverhardingen, ontgraven en herprofiëren van terreindelen,
- inrichtingswerkzaamheden.

5.2 Mogelijke storingsfactoren

In de natuurtoets (Schreurs, 2017) die is opgesteld in dit kader wordt beoordeeld welke voorkomende storende factoren de ingreep met zich meebrengt.

6. Toetsing aan de Wet natuurbescherming

6.1 Levendbarende hagedis

6.1.1 Effectbepaling

De levendbarende hagedis is aangetroffen in het oostelijke deel van het plangebied. De clusters van zomereik met een ondergroei van pijpenstrootje, ruwe grassen en bramen vormen essentieel leefgebied voor de lokale populatie levendbarende hagedissen.

De beoogde sanerings- en inrichtingswerkzaamheden leiden tot het vernietigen van essentieel leefgebied en het verwonden en doden van de levendbarende hagedis. Door de ingreep vindt er geen permanent ruimtebeslag plaats op dit leefgebied.

De beoogde ingreep heeft een negatief effect op de lokale populatie. Omdat het om een gering aantal dieren gaat in verhouding tot de landelijke populatie heeft de ingreep geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

6.1.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Ook al is er als gevolg van de ingreep geen negatief effect op de staat van instandhouding en wordt er een natuurterrein gerealiseerd, toch is het niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren. De Wet natuurbescherming verbiedt namelijk onder andere het verwonden en doden van de levendbarende hagedis en het vernietigen van essentieel leefgebied. Het is noodzakelijk om een mitigatieplan op te stellen met maatregelen om negatieve effecten op de levendbarende hagedissen te voorkomen.

De provincie Limburg heeft de levendbarende hagedis vrijgesteld voor de Wet natuurbescherming voor de periode van 15 augustus tot en met 15 oktober. Van deze vrijstelling kan in dit kader gebruik worden gemaakt.

Door de werkzaamheden die kunnen leiden tot het doden en verwonden van deze dieren aantoonbaar uit te voeren conform een goedgekeurde gedragscode in de vrijgestelde periode en door de aantasting van het leefgebied tijdig te mitigeren, is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk. Wanneer dit niet mogelijk is dan moet er een ontheffing op de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

Zowel bij het werken met als zonder ontheffing geldt dat er mitigerende maatregelen getroffen moeten worden om het doden en verwonden van levendbarende hagedissen te voorkomen.

6.2 Alpenwatersalamander

6.2.1 Effectbepaling

De Alpenwatersalamander is aangetroffen onder dood stamhout in het elzen-berken broekbos in de zuidwestelijke rand van het plangebied. De strook elzen-berken broekbos binnen het plangebied

vormt landhabitat voor de soort. De aanwezigheid van de Alpenwatersalamander in de bospercelen gelegen binnen het plangebied is daarmee niet uit te sluiten.

Omdat als gevolg van de werkzaamheden slechts een klein deel van het beschikbare landhabitat wordt vernietigd gaat er geen essentieel leefgebied verloren. De werkzaamheden kunnen wel leiden tot het doden en verwonden van exemplaren van de Alpenwatersalamander.

De beoogde ingreep heeft geen negatief effect op de lokale populatie. Omdat het in verhouding tot de landelijke populatie om een zeer gering aantal dieren gaat heeft de ingreep geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de soort.

6.2.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Ook al is er als gevolg van de ingreep geen negatief effect op de lokale populatie en de staat van instandhouding, toch is het niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren. De Wet natuurbescherming verbiedt namelijk onder andere het verwonden en doden van de Alpenwatersalamander. Het is noodzakelijk om een mitigatieplan op te stellen met maatregelen om negatieve effecten op de Alpenwatersalamander te voorkomen.

Door de werkzaamheden die kunnen leiden tot het doden en verwonden van exemplaren van de Alpenwatersalamander aantoonbaar uit te voeren conform een goedgekeurde gedragscode, is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk. Is dat niet mogelijk, dan moet er een ontheffing op de Wet natuurbescherming worden aangevraagd.

6.3 Roofvogels en uilen

De sperwer, boomvalk en de ransuil zijn niet aangetroffen in het plangebied. Negatieve effecten als gevolg van de ingreep zijn zodoende redelijkerwijze uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.3.1 Effectbepalingen

Havik

Tijdens het onderzoek is de havik niet aangetroffen in het plangebied. Wel is een recent verlaten nest van de havik aangetroffen op 115 meter ten westen van het plangebied. Er zijn twee roepende dieren gehoord in het natte gebied juist ten westen van het nest. Omdat er geen foeragerende dieren in het plangebied zijn waargenomen en het jachtgebied van de soort enkele honderden hectares groot is, vormt het plangebied geen essentieel foerageergebied voor de havik. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep zijn daarmee redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

Buizerd

Tijdens het onderzoek zijn territoriale buizerds waargenomen in het plangebied. Er is geen nest van de buizerd aangetroffen in het plangebied en in de omgeving van het plangebied. Aangenomen kan worden dat het buizerdnest buiten het plangebied ligt. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep zijn zodoende redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

Kerkuil

Tijdens het veldbezoek voor de potentie-inschatting (Schreurs, 2017) zijn een exemplaar van de kerkuil en sporen van de kerkuil aangetroffen. Uit de sporen aangetroffen tijdens het vervolgonderzoek kan worden geconcludeerd dat het plangebied geen essentiële functie voor de kerkuil vervult. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep zijn daarmee redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

Bosuil

Begin september is twee keer een roepend exemplaar van de bosuil waargenomen in het plangebied. Het oude loofbos en de Amerikaanse eikenlaan vormen leefgebied voor de soort. Er zijn geen broedgevallen aangetroffen binnen het plangebied. Het onderzoek toont aan dat het plangebied geen essentiële functie herbergt voor de bosuil. Omdat als gevolg van de beoogde werkzaamheden een klein deel van het beschikbare leefgebied wordt vernietigd, gaat er geen essentieel leefgebied verloren. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep zijn daarmee redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.3.2 Toetsing Wet natuurbescherming

De beoogde werkzaamheden kunnen wel leiden tot het verstoren van exemplaren van de havik, kerkuil en de bosuil. Deze vogelsoorten zijn opgenomen in de Bijlage II van het Verdrag van Bern. Hiermee vallen deze soorten onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Door een aangepaste werkwijze (o.a. werken buiten de broedperiode) zijn negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep redelijkerwijs uitgesloten. Onder die voorwaarden is uitvoering van de ingreep mogelijk zonder een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soorten.

6.4 Rode eekhoorn

6.4.1 Effectenbepalingen

Tijdens het onderzoek is de rode eekhoorn foeragerend waargenomen in het oude loofbos in het westelijke deel van het plangebied. Er is geen nest van de rode eekhoorn gevonden, maar de aanwezigheid hiervan is niet uitgesloten.

De beoogde sanerings- en inrichtingswerkzaamheden leiden niet tot het verdwijnen van essentieel leefgebied, maar kunnen wel leiden tot de vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen en het doden van jonge eekhoorns. Door een aangepaste werkwijze tijdens de vrijgestelde periode zijn negatieve effecten en een overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Na de bodemsanering wordt het plangebied natuurlijk ingericht. Ook blijft er voldoende oud loofbos beschikbaar. Mits de ingreep op de aangepaste wijze wordt uitgevoerd is een negatief effect op de rode eekhoorn redelijkerwijs uitgesloten.

6.4.2 Toetsing Wet natuurbescherming

De provincie Limburg heeft een vrijstelling voor de Wet natuurbescherming voor de rode eekhoorn voor de periode maart, april en juli tot en met november. Van deze vrijstelling kan in dit kader gebruik worden gemaakt.

Als werkzaamheden die kunnen leiden tot het doden en verwonden van de rode eekhoorn aantoonbaar worden uitgevoerd in de vrijgestelde periode is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Onder de hiervoor genoemde voorwaarden zijn negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.5 Steenmarter

6.5.1 Effectenbepalingen en toetsing Wet natuurbescherming

Tijdens het onderzoek is de steenmarter foeragerend waargenomen in het oude loofbos in het westelijke deel van het plangebied. De steenmarter is een opportunist die een groot gebied gebruikt om te foerageren en die zeer uiteenlopende voedselbronnen kan benutten. Op basis hiervan mag worden aangenomen dat het plangebied geen essentieel onderdeel is van het foerageergebied van de steenmarter. Er is geen vaste rust- en verblijfplaats van de steenmarter gevonden binnen het plangebied.

De beoogde sanerings- en inrichtingswerkzaamheden leiden niet tot het verdwijnen van essentieel leefgebied en de vernietiging van vaste rust- en verblijfplaatsen. Na de sanering wordt het plangebied natuurlijk ingericht waardoor het leefgebied behouden blijft.

6.5.2 Toetsing Wet natuurbescherming

De provincie Limburg heeft de steenmarter vrijgesteld voor de Wet natuurbescherming voor de periode van 15 augustus tot en met februari. Van deze vrijstelling kan in dit kader gebruik worden gemaakt.

Als werkzaamheden die kunnen leiden tot het doden en verwonden van de steenmarter aantoonbaar worden uitgevoerd in de vrijgestelde periode is het aanvragen van een ontheffing op de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Onder de hiervoor genoemde voorwaarden zijn negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.6 Boommarter

6.6.1 Effectbepalingen en toetsing Wet natuurbescherming

Tijdens het onderzoek zijn de boommarter of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort niet aangetroffen binnen het plangebied. Aangenomen mag worden dat de boommarter niet voorkomt in het plangebied. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep zijn zodoende

redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.7 Vermiljoenkever

6.7.1 Effectbepalingen en toetsing Wet natuurbescherming

Tijdens het onderzoek is de vermiljoenkever niet aangetroffen binnen het plangebied. Aangenomen mag worden dat de soort niet voorkomt in het plangebied. Negatieve effecten op deze soort als gevolg van de ingreep zijn zodoende redelijkerwijs uitgesloten. Ook een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soort is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.8 Vleermuizen

6.8.1 Effectbepalingen

Verblijfplaatsen

In het plangebied zijn twee kraamverblijfplaatsen en zeven zomerverblijfplaatsen van diverse soorten vleermuizen aanwezig. De kraamverblijfplaatsen van de watervleermuis en de rosse vleermuis worden ieder door ten minste twintig exemplaren gebruikt. De kraamverblijfplaatsen vormen daarmee essentiële verblijfplaatsen voor deze soorten. Verder zijn er verspreid over het plangebied acht paarverblijfplaatsen in bomen aangetroffen die worden gebruikt door verschillende soorten vleermuizen. Op de ruïne, die buiten de scoop van de werkzaamheden valt, is een paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aangetroffen.

De beoogde sanerings- en inrichtingswerkzaamheden leiden tot het vernietigen van de aanwezige vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen. Daarnaast tast het rooien van bomen rondom de verblijfplaatsen de functionaliteit van deze verblijfplaatsen aan door een verandering in o.a. microklimaat en lichtintensiteit.

Essentiële vliegroute en foerageergebied

Een negatief effect als gevolg van het verdwijnen van de essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis is redelijkerwijs uitgesloten, mits de relicten van de rijbeplanting van Canadese populieren buiten het actieve seizoen van vleermuizen worden vervangen door snelgroeiende populierenklonen. Deze werkwijze resulteert in het snel herstellen van de structuur en het behoud van de structuur voor de toekomst. Daarbij vindt er geen ruimtebeslag plaats omdat het gebied als natuurterrein wordt ingericht.

Met het kappen van bosranden ontstaan in de directe omgeving nieuwe bosranden. Het is aannemelijk dat de aanwezige vliegroutes zich verleggen naar de nieuw gevormde bosranden.

Door de voorgenomen ingreep neemt de kwaliteit van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen tijdelijk af in de periode tussen de uitvoering en de ontwikkeling naar een vergelijkbare situatie als foerageergebied. In de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende geschikte alternatieve foerageergebieden aanwezig. Een negatief effect als gevolg van de ingreep op essentieel foerageergebied is niet aan de orde. Een overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze functies voor vleermuizen is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

6.8.2 Toetsing Wet natuurbescherming

Worden de bomen met verblijfplaatsen en de bomen die bijdragen aan de functionaliteit van deze verblijfplaatsen gekapt, dan verdwijnen twee kraamverblijfplaatsen, zeven zomerverblijfplaatsen en acht paarverblijfplaatsen. Ook kunnen de werkzaamheden leiden tot het verwonden en doden van vleermuizen. Dit zijn overtredingen van de Wet natuurbescherming.

Verbodsbepalingen

Door de ingreep verdwijnen mogelijk vaste rust- en verblijfplaatsen van boom-bewonende vleermuizen. Deze negatieve effecten leiden tot een overtreding van Artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming, te weten:

Artikel 3.5, lid 1: als gevolg van de voorgenomen ingreep kunnen vleermuizen worden gedood.

Artikel 3.5, lid 2: als gevolg van de voorgenomen ingreep kunnen vleermuizen worden verstoord.

Artikel 3.5, lid 4: als gevolg van de voorgenomen ingreep worden vaste rust- en verblijfplaatsen van de watervleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis en de gewone dwergvleermuis beschadigd en vernield.

Staat van instandhouding

Ook al is er als gevolg van de ingreep geen negatief effect op de staat van instandhouding, toch is het niet toegestaan de ingreep zonder aanvullende mitigerende maatregelen uit te voeren. De Wet natuurbescherming verbiedt namelijk onder andere het verwonden en doden van de vleermuizen en het beschadigen en vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Het is noodzakelijk om een mitigatieplan op te stellen met maatregelen om negatieve effecten op vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen. Voor zover deze negatieve effecten niet te voorkomen zijn, kunnen de gevolgen door tijdig mitigerende maatregelen te treffen zoveel als redelijkerwijs mogelijk worden beperkt. Om een ontheffing te krijgen is het noodzakelijk om tijdig mitigerende maatregelen te nemen.

7. Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

Algemeen

- Omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden volgens de richtlijnen uit de kennisdocumenten van BIJ12, het Vleermuisprotocol 2017 en gangbare inventarisatiemethodes, kan gesteld worden dat het plangebied afdoende is geïnventariseerd.

Resultaten

- De levendbarende hagedis is aangetroffen in het oostelijke deel van het plangebied. De hier aanwezige clusters van zomereik met een structuurrijke ondergroei, stobben en houtstapel vormen essentieel leefgebied voor de levendbarende hagedis.
- In het elzen–berkenbroekbos is de Alpenwatersalamander aangetroffen. De vochtige bossen binnen het plangebied vormen leefgebied voor de soort.
- Gedurende het onderzoek werden de sperwer, boomvalk en de ransuil niet waargenomen in het plangebied. De aanwezigheid van deze soorten in het plangebied is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.
- Gedurende het onderzoek werden geen nesten van de buizerd, havik, bosuil en de kerkuil aangetroffen in het plangebied. Er is wel een roestplek van de kerkuil aangetroffen binnen het plangebied
- Gedurende het onderzoek is een recent verlaten nest van de havik op 115 meter buiten het plangebied aangetroffen. Het plangebied vormt leefgebied voor de soort.
- De steenmarter is waargenomen in het plangebied. Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van de soort aangetroffen in het plangebied. Gedurende het onderzoek is de boommarter niet aangetroffen. De aanwezigheid van deze soort in het plangebied is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.
- De rode eekhoorn is waargenomen in het plangebied. Er zijn geen nesten van de rode eekhoorn waargenomen in het plangebied. De aanwezigheid van eekhoornnesten kan niet geheel worden uitgesloten.
- Gedurende het onderzoek zijn geen exemplaren van de vermiljoenkever aangetroffen. De aanwezigheid van de soort binnen het plangebied is daarmee redelijkerwijs uitgesloten.
- Het plangebied fungeert als foerageergebied voor zeven soorten vleermuizen. Op grond van de hoge aantallen dieren fungeert het plangebied als essentieel foerageergebied voor de gewone dwergvleermuis.
- In het plangebied is een essentiële vliegroute voor de gewone dwergvleermuis aanwezig.

- Er zijn in het oude loofbos in het westelijke deel van het plangebied een kraamverblijfplaats en een zomerverblijfplaats van de watervleermuis aanwezig. Er zijn twee zomerverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis en een zomerverblijfplaats van de rosse vleermuis aanwezig.
- In de Amerikaanse eikenlaan zijn een kraamverblijfplaats en twee zomerverblijfplaatsen van de rosse vleermuis aanwezig. Er is een zomerverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis aanwezig.
- In het plangebied zijn diverse paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis aanwezig. Er is ook een paarverblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis aanwezig.

Toetsing

- De ingreep wordt niet door de Wet natuurbescherming verhinderd mits:
 - voor de levendbarende hagedis wordt gewerkt in de vrijgestelde periode volgens een goedgekeurde gedragscode en tijdig mitigerende maatregelen worden genomen,
 - voor de Alpenwatersalamander wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode en een mitigatieplan wordt opgesteld,
 - wordt gewerkt buiten het broedseizoen van vogels,
 - voor de rode eekhoorn en de steenmarter wordt gewerkt in de vrijgestelde periode,
 - voor vleermuizen tijdig mitigerende maatregelen worden getroffen en er op basis van een mitigatieplan ontheffing wordt aangevraagd.

7.2 Aanbevelingen

- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden moet een mitigatieplan opgesteld te worden waarmee overtreding van de Wet natuurbescherming zoveel mogelijk voorkomen kan worden.
- Voor het uitvoeren van de werkzaamheden moeten mitigerende maatregelen op voorhand worden uitgevoerd. De mitigerende maatregelen die op korte termijn uitgevoerd dienen te worden zijn:
 - markeren van de voor vleermuizen functionele bomen in het veld,
 - sparen van bomen waarin kraam- zomer en paarverblijfplaatsen aanwezig zijn voor een periode van ten minste twee jaar,
 - werken na de paarperiode; indien gewerkt wordt voor 1 november dient de avond voorafgaand aan de kap de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen in de te kappen bomen extra gecontroleerd te worden, het is mogelijk dat individuen in de tussentijd verhuizen.

- Om het verlies van de verblijfplaatsen op lange termijn te mitigeren is het noodzakelijk om, conform het kennisdocument van de betreffende soort, geschikte alternatieve verblijfplaatsen te realiseren in de directe omgeving van het plangebied.

8. Bronnen

8.1 Literatuur

Barataut, M., 2015. Acoustic Ecology of European Bats. Species Identification, Study of their Habitats and Foraging Behaviour. Biotope, Mèze. Muséum national d'Histoire naturelle, Paris [Inventaires et biodiversité series].

Broekhuizen, S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noord-West Afrika. Tirion Natuur.

Middleton, N., A. Froud & K. French. (2014) Social Calls of the Bats of Britain and Ireland. Pelagic Publishing, Exeter.

Ministerie van EL&I, 2010. Buiten aan het Werk. Houd tijdig rekening met beschermde planten en dieren! Brochure. [<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/brochures/2010/03/01/buiten-aan-het-werk-houd-tijdig-rekening-met-beschermde-dieren-en-planten.html> (14-11-2017)].

Pfalzer, G., 2002. Inter- und intraspezifische Variabilität der Soziallaute. Fachbereich Biologie der Universität Kaiserslautern.

Sachteleben, J. & O. von Helversen, 2006. Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (*Pipistrellus pipistrellus*) in an urban habitat. In: Acta Chiropterologica 8(2): 391-401.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Kerkuil *Tyto alba*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Buizerd *Buteo buteo*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Levendbarende hagedis *Zootoca vivipara*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Rosse vleermuis *Nyctalus noctula*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

BIJ12, 2017. Kennisdocument Watervleermuis *Myotis doubltonii*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.

Schreurs, Rik, 2017. Natuurtoets Gebiedsontwikkeling Lozerweg 74, Weert. In het kader van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Rapport RA16432-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Schreurs R., 2017. Notitie inspectie boomholtes t.a.v. vleermuizen. Gebiedsontwikkeling Lozerweg 74 Weert. In het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport NO16432-01, Regelink Ecologie & Landschap, Mheer.

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging, 2017. Vleermuisprotocol 2017, maart 2017. [<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>. (14-11-2017)].

8.2 Websites

www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/

www.batecho.eu

www.telmee.nl

www.vleermuis.net

www.waarneming.nl

www.zoogdieratlas.nl

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl

<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01>

Bijlage 1. Foto-impressie

Figuur 2: Cluster zomereiken dat leefgebied vormt voor de levendbarende hagedis.

Figuur 3: Adult exemplaar van de levendbarende hagedis aangetroffen onder een van de tapijttegels.

Figuur 4: Afgeworpen hagedissenhuid van de levendbarende hagedis aangetroffen onder een van de tapijttegels.

Figuur 2: Elzen- berkenbroekbos dat leefgebied vormt voor de Alpenwatersalamander.

Figuur 3: Alpenwatersalamander aangetroffen in Elzen - berkenbroekbos.

Figuur 4 Achterzijde van de straalcabine waaro krijtsporen van de kerkuil zijn aangetroffen.

Figuur 5: Haviksnest aangetroffen in zomereik.

Figuur 6: Braakbal van kerkuil aangetroffen in eikencluster.

Figuur 7: prooiresten aangetroffen onder haviksnest.

Figuur 8: Opname van de steenmarter.

Figuur 9: Opname van de bunzing

Figuur 10: Opname van de vos

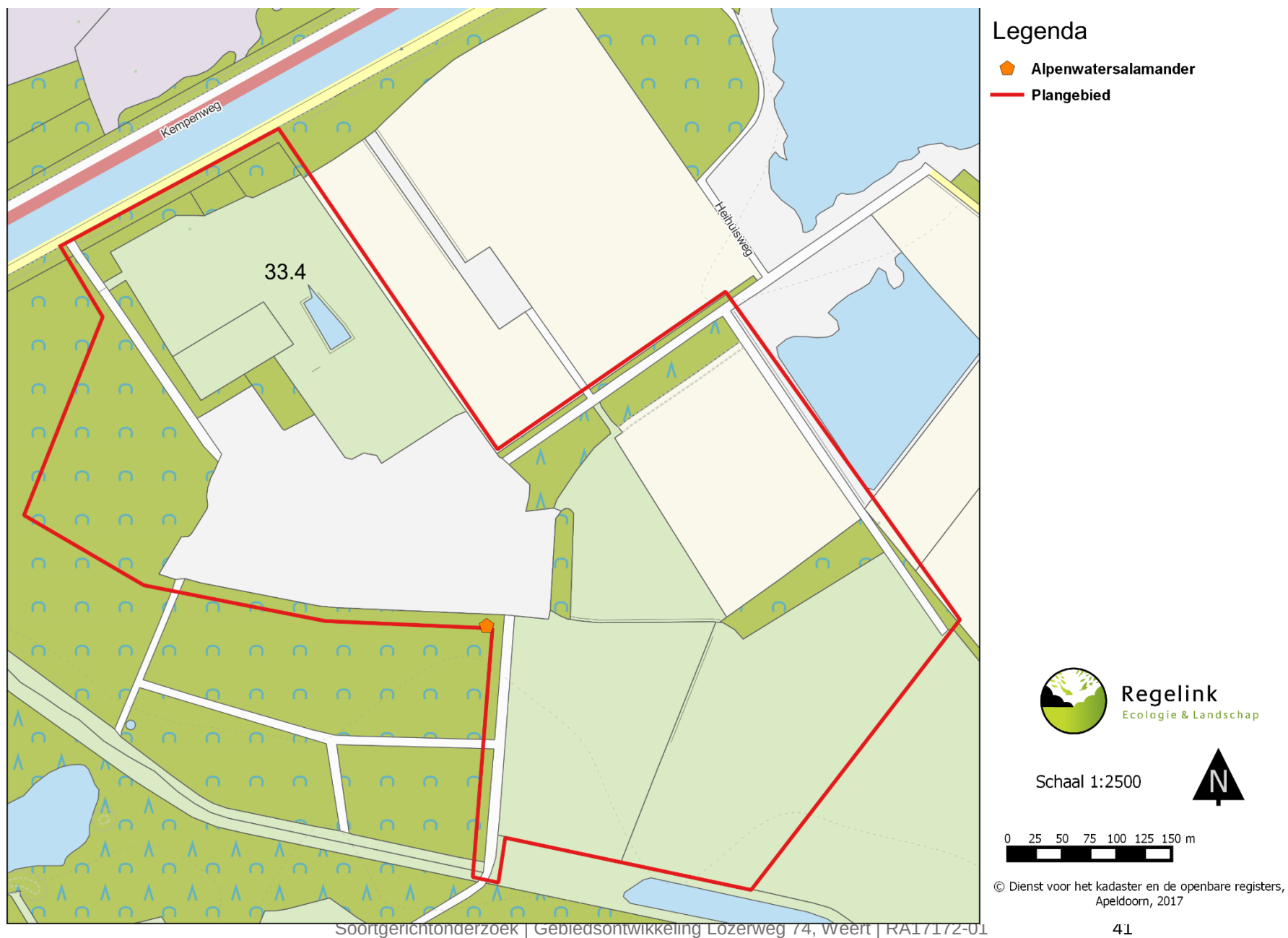
Figuur 11: Opname van reebok

Figuur 12: Opname van wild zwijn (overlopers).

Bijlage 2. Waarnemingskaarten

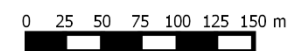
Legenda

- ▶ Levendbarende hagedis
- ▬ Uitgelegde raaien tapijttegels
- ▬ Plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

Schaal 1:2500

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2017

Legenda

Roofvogels en Uilen

- ▲ Kerkuil roestplaats
- ◆ Sperwer roepend
- ◊ Havik horst
- ◊ Havik roepend
- ◆ Bosuil roepend
- Buizerd ter plaatse
- ★ Zwart kraai bezet nest
- Plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

Schaal 1:2500

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2017

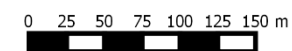
Legenda

- Rode eekhoorn
- Plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

Schaal 1:2500

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2017

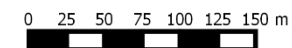
Legenda

- Steenmarter
- Plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

Schaal 1:2500

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2017

Legenda

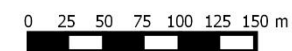
Gewone dwergvleermuis

- foeragerend
- ♂ paarverblijfplaats
- ♀ roepend
- Plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

Schaal 1:2500

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2017

Legenda

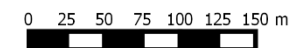
Overige vleermuizen

- gewone grootoorvleermuis
- ▶ foeragerend
- 🔦 zomerverblijfplaats
- ♂ roepend
- laatvlieger
- foeragerend
- meervleermuis
- ☆ foeragerend
- rosse vleermuis
- ◆ foeragerend
- 🏠 kraamverblijfplaats
- 🔦 zomerverblijfplaats
- ruige dwergvleermuis
- foeragerend
- 🔦 zomerverblijfplaats
- ♂ roepend
- watervleermuis
- ☆ foeragerend
- 🏠 kraamverblijfplaats
- 🔦 zomerverblijfplaats
- Plangebied

Regelink
Ecologie & Landschap

Schaal 1:2500

© Dienst voor het kadaster en de openbare registers,
Apeldoorn, 2017

Bijlage 3. Wet- en regelgeving

8.3 Wet natuurbescherming

8.3.1 Algemeen

Op 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet is de Nederlandse implementatie van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, aangevuld met nationale bepalingen. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet. De Wet natuurbescherming kent drie pijlers, namelijk:

- bescherming van Natura 2000-gebieden,
- bescherming van soorten,
- bescherming van houtopstanden.

Daarnaast is er een belangrijke plaats ingeruimd voor de zorgplicht (artikel 1.11). Vanuit deze zorgplicht moeten handelingen achterwege blijven waarvan men kan vermoeden dat zij nadelige gevolgen kunnen hebben voor beschermde gebieden of soorten.

In dit hoofdstuk volgt een eenvoudige weergave van de essentie van de Wet natuurbescherming, voor zover deze betrekking heeft op ruimtelijke ontwikkelingen en festiviteiten. Verbodsartikelen worden voor de leesbaarheid vereenvoudigd weergegeven. Raadpleeg voor de exacte formulering de wetstekst (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2016-34.html>).

8.3.2 Bescherming Natura 2000-gebieden

Vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn hebben de lidstaten de verplichting om speciale beschermingszones aan te wijzen. Deze speciale beschermingszones heten Natura 2000-gebieden. Elk Natura 2000-gebied heeft instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van:

- leefgebieden voor vogelsoorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Vogelrichtlijn, en/of
- natuurlijke habitats en de habitats van soorten, voor zover nodig voor de uitvoering van de Habitatrichtlijn.

Verboden (volgens artikel 2.7, lid 2) is elke activiteit (in de wet: project of handeling) zowel binnen als buiten een Natura 2000-gebied die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen:

- de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of,
- een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen.

De activiteit kan alleen doorgang vinden als Gedeputeerde Staten van de provincie waarin de activiteit plaatsvindt een vergunning verlenen. Voor diverse werkzaamheden in nationaal belang

(zoals werkzaamheden rond de hoofdspoorwegen) is de minister van Economische Zaken bevoegd gezag.

8.3.3 Bescherming van soorten

De Wet natuurbescherming kent drie beschermingsregimes:

- beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn,
- beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn,
- beschermingsregime andere soorten.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

Onder het beschermingsregime Vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. Op basis van artikel 3.1 is het verboden om:

1. opzettelijk vogels te doden of te vangen;
2. opzettelijk vogelnesten, -rustplaatsen en -eieren te vernielen of te beschadigen of vogelnesten weg te nemen;
3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;
4. opzettelijk vogels te storen.

Het verbod om vogels opzettelijk te storen geldt niet wanneer dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort. Bij werkzaamheden in het broedseizoen kan het verlaten van nesten als gevolg van verstoring leiden tot het indirect doden van dieren of het aantasten van de functionaliteit van nesten en dus tot een overtreding van artikel 3.1, lid 1 en 2.

De vogelsoorten die jaar op jaar gebruik maken van hetzelfde nest zijn verdeeld over vier categorieën waarvan de nesten een jaarronde bescherming genieten. Ook is er een vijfde categorie van vogels waarvan een inventarisatie van de nesten gewenst kan zijn.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

Onder het beschermingsregime Habitatrichtlijn vallen

alle dieren uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel a,
- het Verdrag van Bern, bijlage II,
- het Verdrag van Bonn, bijlage I,

en alle planten uit:

- de Habitatrichtlijn, bijlage IV, onderdeel b,
- het Verdrag van Bern, bijlage I.

Volgend artikel 3.5 is het verboden om, voor zover het soorten betreft uit bovenstaande bijlagen:

-
1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
 2. opzettelijk dieren te verstoren;
 3. opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen;
 4. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
 5. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de genoemde bijlagen van de verdragen van Bern en Bonn staan ook diverse vogelsoorten genoemd. Dit betekent dat voor deze soorten het (ver)storen ook verboden is wanneer dit geen effect heeft op de instandhouding van de betreffende soort.

Beschermingsregime andere soorten

Onder het 'beschermingsregime andere soorten' vallen een aantal soorten waarvoor er geen Europese verplichting ligt tot bescherming. Nederland geeft zo uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantensoorten te beschermen.

Volgens artikel 3.10 is het verboden om, voor zover het soorten uit deze lijst betreft:

1. opzettelijk dieren te doden of te vangen;
2. voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
3. opzettelijk planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder dit beschermingsregime vallen ook een groot aantal zeer algemene zoogdieren en amfibieën. Een groot deel van deze algemene soorten zijn door de provincies en het ministerie van EZ voor ruimtelijke ontwikkelingen vrijgesteld van de Wet natuurbescherming.

Ontheffing en vrijstellingen

Ontheffingen worden verleend door de minister van Economische Zaken of Gedeputeerde Staten, en geven een initiatiefnemer de mogelijkheid om onder voorwaarden de wet te overtreden. Vrijstellingen worden gegeven door de minister van Economische Zaken of Provinciale Staten en beschrijven handelingen en situaties waarin de wet niet van toepassing is.

Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen of het verkrijgen van een vrijstelling kan alleen wanneer er:

- geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- geen negatief effect is op de staat van instandhouding van de soort;
- en er voldaan is aan de in de wet genoemde belangen (artikel 3.3, lid 4b, artikel 3.8, lid 5b en artikel 3.10, lid 2).

Voor het beschermingsregime overige soorten is het voldoende als er voldaan wordt aan een in de wet genoemd belang.

8.3.4 Bescherming van houtopstanden

Een houtopstand beslaat een oppervlakte van 10 are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting van meer dan twintig bomen, gerekend over het totaal aantal rijen.

Volgens artikel 4.2 vallen buiten de bescherming houtopstanden:

- houtopstanden binnen door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom houtopstanden;
- houtopstanden op erven of in tuinen en fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
- naaldbomen bedoeld als kerstbomen en niet ouder dan twintig jaar en kweekgoed;
- uit populieren of wilgen bestaande wegbepantingen, bepantingen langs waterwegen en eenrijige bepantingen langs landbouwgronden;
- het dunnen van een houtopstand;
- uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande bepantingen die zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa en die:
 - ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
 - bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per bepantingseenheid bestaande uit een aaneengesloten bepanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter;
 - zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Volgens artikel 4.2 is het verboden een houtopstand geheel of gedeeltelijk te vellen zonder daar melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Dit geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout. Binnen drie jaar moet het gevelde deel weer zijn herplant.

Vrijstellingen gelden er wanneer het vellen gebeurt middels een goedgekeurde gedragscode of de werkzaamheden voortvloeien uit instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden of nodig zijn voor aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen.

8.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) bestaat uit planologisch beschermde gebieden die zijn aangewezen om ecologische verbindingen te realiseren tussen belangrijke natuurgebieden. Deze natuurgebieden en de verbindingen daartussen vormen samen een ecologisch netwerk. De wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle (mogelijke) effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst. De provincie waarbinnen het plangebied valt geeft invulling aan het NNN en is daartoe het bevoegd gezag. Voor meer informatie over het NNN en het toetsingskader zie <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurnetwerk-nederland>.

8.5 Wet dieren

De Wet natuurbescherming kent geen verbod op het verwonden van dieren. Dit is namelijk al verboden in de Wet dieren. Volgens artikel 2.1 van de Wet dieren, eerste lid, is het namelijk verboden om:

- zonder redelijk doel of met overschrijding van hetgeen ter bereiking van zodanig doel toelaatbaar is, bij een dier pijn of letsel te veroorzaken dan wel de gezondheid of het welzijn van het dier te benadelen.

De Wet dieren kent een ontheffingsmogelijkheid, maar alleen als het belang van het welzijn van dieren zich er niet tegen verzet. Een ontheffing is niet nodig wanneer vaststaat dat het mogelijk verwonden van dieren een 'redelijk doel' dient, of 'noodzakelijk' is. In deze rapportage wordt niet getoetst aan de Wet dieren.